

L'ANY QUE VE FARÀ VINT ANYS

Només els inbècils no canvien d'opinió

¿Són els «graffitis» la gran aportació històrica del maig francès? Contra l'opinió dels derrotistes professionals, però, i a vint anys dels fets, sembla que són moltes les coses que van ajudar a canviar radicalment.

Ramon Pigranyes

El maig de l'any que ve, farà vint anys que els estudiants francesos van organitzar un aldarull considerable, que ha passat a la història amb el nom de «maig del 68». Abans que els especialistes, ex-combatents, deixebles, existencialistes, *yuppies* amnèsics, funcionaris postsurrealistes i socialdemòcrates en general, comencin a donar-nos la bronca —que forçosament durarà durant tot el 88— sobre el que tot allò va representar per a ells col·lectivament i individualment, ens avancem amb un resum objectiu del que real-

ment ha quedat d'aquell festival de música, joventut i color: les frases.

Potser una de les gran aportacions històriques d'aquell esdeveniment, van ser els *graffitis*. De colp i volta, frases enginyoses que fins aleshores havien estat relegades als wàters, pupitres, troncs d'arbres i estàtues de parc públic, van passar a decorar París i es van convertir en fidel reflex del que passava aquells dies i de com passava. Semblava com si s'hagués iniciat una competició en la recerca, bé d'una cita històrica que, aplicada al present, re-

¿Un joc de fills de papà o l'inici d'una nova era?

tratava el moment, bé d'una anònima aportació espontània i, alhora, lúcida.

El principal planter de cites van ser, evidentment, els clàssics. Si aquell moviment havia d'acabar amb l'ordre establert, ¿quina millor manera d'enfonsar-lo que ridiculitzant-ne els mites sagrats? D'aquesta manera, es va convertir en habitual llegir a les parets dels carrers de París frases de: Voltaire, Lautréamont, Céline, Mark Twain, Henry de Montherland, etc... Però també els joves estudiants francesos van retre un homenatge constant i sincer als mestres del surrealisme. El moviment estudiantil qüestionava tota mena de liderat, de cotilla ideològica o de restricció intel·lectual i moral i, per què no dir-ho, també física. En

conseqüència, els únics que podien il·luminar i ser respectats per aquests estudiants en lluita (una lluita a la qual ben aviat s'afegiren els obrers, cosa que canvià i enriqueix radicalment el sentit de la protesta) eren els surrealistes i els seus hereus. Així, entre les pintades, es podien llegir frases d'André Bréton, Tristan Tzara, Paul Eluard, Marcel Duchamp, Salvador Dalí, Boris Vian, Eric Satie, Loulou de Montparnasse, Leo Ferré, Francis Picabia, Robert Desnos, Cioran, Antonin Artaud, Marinetti, Alfred Jarry, Jean Cocteau, Louis Aragon...

Tanmateix, les frases més brillants que aquells dies van recórrer el món contagiant d'entusiasme la joventut europea i de la costa oest dels Estats

Units, van ser les anònimes.

Sota les llambordes hi ha la platja. Tinc alguna cosa a dir, però no sé quina. Sóc imbècil. Crido, escric. Prou d'esglésies. El dret a viure no es mendica, es pren. No m'agrada escriure sobre les parets. ¿Sabeu que encara hi ha cristians? Exagerar és començar a inventar. Poseu un pasma sota el vostre motor. Aquí, s'espontania. Ser estudiant és fàcil, seguir-ho sent és la vaga. Encara que sigui veritat, és fals. Mateu els buròcrates. L'art ha mort, Godard no pot fer-hi res. Va trigar tres setmanes a anunciar, en cinc minuts, que faria en un mes el que no havia aconseguit fer en deu anys. ¡Els cornuts al balcó! Tots som jueus alemanys. Els sindicats són bordells. Mort

als tebis. Sexe està bé, va dir Mao, però no gaire sovint. Un pasma dorm en cada u de nosaltres, l'hem de matar. L'alcohol mata, preneu LSD. Sigueu salats, no dolços. Els funcionaris són com els llibres d'una biblioteca, els que estan més amunt són els més inútils. Ja no sé què més dir. Passem de fronteres. Parleu amb els veïns. Quan l'últim sociòleg hagi estat escanyat amb els budells de l'últim buròcrata, ¿encara tindrem problemes? Això no és una revolució, és una mutació. Masturbeu-vos, és més barat. L'ortografia és una mandarina. De Gaulle, et mataré. Tots acabareu rebentats pel confort. O, com recull Teresa Pàmies en el seu diari dels fets, *Si vas a París, Papà...*, la fantàstica frase de Brigitte Bardot, que defineix perfectament la situació: «Només els imbècils no canvien d'opinió».

Des d'aleshores, el *graffiti* s'ha convertit en un gènere. Qualsevol rebel·lió, vaga, manifestació, protesta organitzada contra una llei o un estat, ha de tenir en compte, forçosament, les pintades del maig del 1968. S'han editat llibres que recullen les millors cites de l'esdeveniment: *La chienlit de papa* (Albin Michel), *Les murs ont la parole-mai 68* (Tchou), etcètera.

Els pares d'aquells *graffittis* s'han anat justificant al llarg d'aquests quasi vint anys, d'una manera més o menys digna. Daniel Cohn-Bendit, el jueu alemany portaveu del moviment, ha escrit un parell de llibres sobre el tema, i ha seguit implicat en els aldarulls més importants que s'han produït a Europa des d'aleshores. És, sens dubte, un dels pocs protagonistes d'aquella història que encara conserva una

Besos a la barricada: la bandera de la revolta.

provocadora i, no per això, infructuosa actitud agressiva envers un sistema que, si bé no es va poder destruir en aquell moment, sempre hi som a temps. En una magnífica intervenció del boig pèl-roig al programa de TV3 *Àngel Casas Show*, va quedar palès un tarannà *gauchiste*, irònic, però també lúcid. No solament es va permetre el luxe de parlar dels errors comesos durant aquell mes de maig, sinó que va demostrar tenir un coneixement profund i meditat dels vicis, les corrupcions i els paranys d'una Europa civilitzada que es debat encara avui en uns models *light* de socialdemocràcia que ningú no s'atreveix a qüestionar d'arrel. Ell sí, però.

Per aquells que vulguin conèixer a fons l'estil i el pensament d'aquest polític *malgré lui*, recomanem un llibre

impossible de trobar de la inexistent editorial Dopesa titulat *El gran bazar*, on Cohn-Bendit es veu amb cor de confessar, entre altres coses: «Perdia tot el contacte amb la realitat. Em convertia en una estrella, amb tot el que això implica en el món de l'espectacle (...) Jo havia fet molt teatre a l'escola i això serveix per a comprendre'm durant aquell maig del 68 (...) En un míting, s'esperava molt més d'una frase, d'una ruptura, que no de tot un discurs. És per això que només hi ha cites meves i cap discurs. Quan parlo, me n'adono que no començo malament, més endavant em perdo en les meves idees i, finalment, sé com vull acabar (...) A part dels diners, una de les raons per la qual he acceptat de fer aquest llibre ha estat la d'acabar amb rumors polítics o privats».

A Catalunya han anat apareixent gradualment, i cada vegada més, intel·lectuals, artistes i polítics que asseguren haver viscut en directe aquella mena de revolució frustrada. Si això fos cert, passaria com amb la Creu de Crist, que si s'ajunten tots els trossos que diuen haver trobat, en resulta una creu de cent vint-i-cinc kilòmetres. En conseqüència, la població flotant a París aquell mes de maig, era francament espantosa i no s'entén com alguns encara tenen la barra d'intentar lligar-se les nostres dones, germanes, filles i amigues amb la llefiscosa pretensió d'haver destrossat el perfil d'un CRS (vegeu l'article de Carles Flavià), a colps de llamborda lluent, una llamborda que, per cert, tots asseguruen haver saquejat davant del cafè Flore.

Els derrotistes professionals, però,

COL·LECCIÓ NISSAGA

- 1 - Pere Molera: Llibre de la Farga
- 2 - Pere Català: Llegendes de castells catalans
- 3 - Ma. Gràcia Espadaler: Els orígens de Catalunya
- 4 - Pasqual Scanu: Rondalles alguereses
- 5 - Pere Català: Llegendes cavalleresques de Catalunya
- 6 - Josep Mainar: La Sardana
- 7 - Pere Català: De cara a la Mediterrànea. Les torres del litoral català

IMMINENT NOVETAT:

8 - M. Areu i F. Comas: LA FORJA

REGALEU-LOS! REGALEU-VOS-ELS!

Rafael Dalmau, Editor
Bonavista,26 - Tel. (93) 217.95.97
08012 BARCELONA

La Negra **LA NEGRA**

Giorgio Scerbanenco
**ELS MILANESOS
MATEN EN DISSABTE**

EDICIONS DE LA MAGRANA

Maig del 68

Carles Flavià

Per aquelles dates, i des de finals del 66, jo estudiava filosofia i teologia a París, en el Seminari d'Issy les Moulineaux, metro Coeurin-Celton, que et conduïa directament fins a Pigalle i el Sacré Coeur.

Ara, no és que n'entengui gaire de política, però aleshores ni m'interessava, ni en tenia la més mínima idea. Allò va ser un merder d'espant. D'entrada, les classes del Seminari es van interrompre i venia gent de fora a donar conferències i a informar del que succeïa amb l'amència dels superiors.

Nosaltres érem un grup de barcelonins de mentalitat similar i eixíem al carrer a veure què passava. No funcionava res, podies fer autostop, tothom et fotia el rotllo que ara aniríem tan bé... Recordo com, en el Boulevard Saint Michel, la policia suportava impertèrrita tota mena d'insults per part d'un nombrós grup de gent disfressats de hippies que anaven amb tambors. Una nit, amb un Peugeot que teníem tipus cinema nouvelle vague, vam anar al mig del mogollón i els CRS, una mena de guàrdia civil a l'europea, ens va obrir el cotxe amb una certa mala llet. «Baixin», ens van cridar amb violència. Em vaig quedar una mica acollonit i els intel·ligents gendarmes van interpretar que la meua por era l'indici clar de que jo era un doctorat en aldarulls.

Sembla mentida, però ensenyar aquell passaport espanyol de color verd fastigós i d'imatge absolutament tercermundista em va salvar dels vigilants de l'ordre públic.

Com que els transports públics no funcionaven, de vegades anava amb bicicleta i vaig poder conèixer París (abans, coneixia sobretot el metro de París, gràcies als delixibles de Cohn-Bendit) Invalides, Trocadero, Champs

Elysées... Em sentia una mica Federico Martín Bahamontes en el Tour de France.

La cara d'idiota m'anava augmentant perquè ni m'adonava de res, ni m'emocionava res del que veia, encara que feia una mica d'actes de voluntat per assabentar-me'n, ni que fos per sobre, sempre fracassant, perquè per mi, la Revolució de Maig se'm feia tan pesada com llegir Le Monde, que era un pal típus El País.

Gràcies als revolucionaris sóc batxiller en Filosofia per l'Institut Catòlic de París. ¡No gaire! Ens van fer un examen en el qual no vaig rascar bola, però van donar l'aprovat general perquè això dels exàmens era un abús de poder, «companys, fora la repressió», i tot allò.

La situació s'emmerdava per moments i com que estàvem en un Seminari internacional, el pare Raymond Deville, el superior, una persona humana que dirien els catetos, va considerar que els estrangers podien córrer perill i que era millor tornar cap a casa.

Els àguiles dels meus companys i jo mateix, ens vam tornar bojós davant la possibilitat d'acabar el curs un mes abans. La cosa era delicada perquè en breus hores semblava que De Gaulle acabaria la famosa Revolució. Així, sense perdre un minut, vam fer una cua bestial per posar benzina i milles, ¡cap a casa!

Després, ens vam assabentar que l'endemà de marxar, tot es va normalitzar, però, per un mes, no pagava la pena tornar a París.

Anys més tard, vaig llegir que Ionesco deia que la Revolució de Maig es va acabar perquè arribaven les vacances i, efectivament, nosaltres ens havíem avançat practicant allò de la imaginació al poder. □

han intentat vendre'ns la idea segons la qual la revolució del maig francès va ser un joc de fills de papà, cosa de quatre dies; per passar l'estona i sense cap conseqüència històrica positiva. No és cert, com ho demostra la posterior solidaritat del moviment obrer amb la revolta estudiantil i les millores que tots dos col·lectius van assolir arran d'aquella protesta. Malgrat el que afirmàvem al començament d'aquestes ratlles, els *graffitis* no són l'única herència que hem rebut d'aquells dies, sinó que allò va ser el detonant d'un nou concepte de la moral. Així, les noies, a partir d'aquell moment, van poder tornar més tard a casa, portar la contrària al pare, prendre la píndola, dur minifalda... I els nois, per la seva banda, van poder convertir la barba i la melena, a més d'un niu de polls, en un símbol que, per a alguns despistats de casa nostra, encara significa alguna cosa.

Seriosament, però, cal dir que els costums no han tornat mai més a ser els mateixos. Si bé no es va aconseguir tot el que s'hauria volgut (una socie-

Dany el roig, un dels que més estimaren la revolució.

tat absolutament justa i lliure), l'herència que ens ha deixat el maig francès ha estat recuperada l'any passat pels joves estudiants europeus en una demostració que, malgrat que s'utilitzin altres mètodes, altres símbols, i altres *graffitis*, a França (com a qualsevol al-

tre país) se li pot aplicar l'anònima frase que presidia l'entrada de la Facultat de Ciències Polítiques: «França, petit-burguesa, no et pensis que ha tornat la teva dolça quietud, no et pensis que el parèntesi s'ha tancat: el règim està en llibertat provisional». □